

Psychologia poznawcza
dr Mateusz Hohol
wykład, 30h, r. akad. 2015/2016

Celem wykładu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami psychologii poznawczej. Zgodnie ze współczesnymi trendami, zagadnienia te rozszerzone zostaną o elementy neuronauki poznawczej.

Treści merytoryczne – pełny opis:

Lp.	Treści kształcenia realizowane w ramach wykładów	godz.
T1	Wstęp do psychologii poznawczej. Historia, cele i kierunki rozwoju psychologii poznawczej. Podstawowa charakterystyka procesów poznawczych. Paradygmat przetwarzania informacji	2
T2	Metody badawcze psychologii poznawczej. Charakterystyka metody eksperymentalnej i podstawowe terminy. Eksperymenty behawioralne i metoda chronometryczna. Okulografia. Neuroobrazowanie. Symulacje komputerowe. Samoopis a metody eksperymentalne.	4
T3	Reprezentacje umysłowe i pojęcia. Widza proceduralna a wiedza deklaratywna. Reprezentacje: stanowisko obrazowe vs. stanowisko propozycyjalne. Pojęcia jako podstawowe struktury poznawcze. Schematy jako elementy wiedzy.	2
T4	Percepcja. Spostrzeganie i rozpoznawanie struktur. Percepcja jako proces kierowania zachowaniem. Funkcjonalne aspekty procesu spostrzegania. Wkład spostrzegania w kierowanie zachowaniem. Mózgowe podłoże percepcji. Deficyty percepcji.	2
T5	Uwaga. Teorie i funkcje uwagi. Selektywność, przeszukiwanie, czujność, podzielność, przerzutność uwagi. Historyczne i współczesne teorie uwagi. Podstawowe paradygmaty eksperymentalne w badaniach uwagi.	2
T6	Świadomość. Psychologiczne i neurokognitywne modele świadomości. Rola świadomości w zachowaniu. Ewolucja świadomości. Świadomość a uwaga. Podstawowe paradygmaty eksperymentalne w badaniach świadomości.	2
T7	Kontrola poznawcza. Samokontrola na poziomie behawioralnym (jako cecha). Funkcje wykonawcze. Uwaga a kontrola poznawcza. Mózgowe podłoże kontroli poznawczej. Podstawowe paradygmaty eksperymentalne w badaniach funkcji wykonawczych.	2
T8	Pamięć i uczenie się. Struktury wiedzy i funkcjonalne modele pamięci. Pamięć dnia codziennego. Charakterystyka i przebieg procesów pamięciowych. Uczenie się. Rodzaje i zastosowanie mnemotechnik. Charakterystyka procesu przypominania informacji.	4
T9	Rozumowanie i rozwiązywanie problemów. Charakterystyka ludzkiego myślenia: rodzaje i struktury myślenia. Typy rozumowań. Taksonomia sytuacji problemowych. Fazy rozwiązywania problemów. Wspomaganie rozwiązywania problemów.	2
T10	Sądy i decyzje. Tendencyjność w wydawaniu sądów. Sądy probabilistyczne. Heurystyki. Sądy w warunkach pewności i niepewności. Klasyczna teoria decyzji. Teoria perspektywy i efekt obramowania. Charakterystyka procesu decyzyjnego.	2
T11	Język a poznanie. Ewolucja języka. Przyswajanie języka. Planowanie mowy. Kodowanie semantyczno-syntaktyczne i fonologiczne. Rozumienie. Wyidealizowane modele poznawcze. Metafory i metonimie pojęciowe.	2
T12	Poznanie a emocje. Prymat afektu vs. prymat poznania. Poznawcze teorie emocji. Podstawy neurobiologii emocji. Rola emocji w procesach poznawczych. Rola emocji w podejmowaniu decyzji (marker somatyczny).	2
T13	Poznanie społeczne. Poznanie społeczne u ludzi i innych naczelnych. Rola imitacji (naśladowania). Teoria umysłu (mentalizacja). Błędy atrybucji. Deficyty poznania społecznego. Rozumowania i decyzje w kontekście społecznym.	2
Razem godz.		30

metody dydaktyczne:

M_1. wykład

M_2. prezentacja multimedialna

M_3. dyskusja z udziałem studentów

sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Egzamin składa się z dwóch części: testu jednokrotnego wyboru oraz rozmowy; ostateczna ocena jest średnią arytmetyczną ocen z części pisemnej i ustnej.

Lektury podstawowe:

- T. Maruszewski, *Psychologia poznania*, nowe poszerzone wydanie, GWP, Gdańsk 2011.
- P. Jaśkowski, *Neuronauka poznawcza*, Wizja Press & IT 2009.

Lektury uzupełniające:

- J.R. Anderson, *Cognitive Psychology and its Implications*, Worth Publishers, NY 2009.
- M.W. Eysenck, M.T. Keane, *Cognitive Psychology. A Student's Handbook*, różne wydania.
- A. Falkowski, T. Maruszewski, E. Nęcka, *Procesy poznawcze*, [w:] *Psychologia. Podręcznik akademicki*, red. J. Strelau, D. Doliński, GWP, Gdańsk 2008, s. 339-510.
- E. Nęcka, J. Orzechowski, B. Szymura, *Psychologia poznawcza*, Academica SWPS – PWN, Warszawa 2008 lub nowsze.
- D. Purves i in., *Principles of Cognitive Neuroscience*, Sinauer, Sunderland 2007, 2012.
- R.J. Sternberg, *Psychologia poznawcza*, WSiP, Warszawa 2001.

Psychologia poznawcza
dr Mateusz Hohol
ćwiczenia, 30h, sem. letni 2015/2016

Ćwiczenia stanowią uzupełnienie dla wykładu. O ile wykład koncentruje się na „wiedzy że”, ćwiczenia mają dostarczyć studentom „wiedzy jak”. Podczas zajęć prezentowane będą paradygmaty eksperymentalne, dyskutowane będą treści zadane do uprzedniej lektury oraz analizowane będą teorie psychologii poznawczej.

Lp.	Treści kształcenia realizowane w ramach ćwiczeń	godz.
T1	Wstęp do psychologii poznawczej. Historia, cele i kierunki rozwoju psychologii poznawczej. Czy umysł jest komputerem?	2
T2	Metody badawcze psychologii poznawczej. Eksperymenty behawioralne w praktyce: czego możemy dowiedzieć się o umyśle rejestrując czasy reakcji i poziom poprawności? (Warsztat).	4
T3	Reprezentacje umysłowe i pojęcia. Teoria prototypu a badania międzykulturowe. Wykorzystanie teorii prototypu w reklamie.	2
T4	Percepcja. Percepcja jako proces kierowania zachowaniem: aplikacje praktyczne.	2
T5	Uwaga. Podstawowe paradygmaty eksperymentalne w badaniach uwagi (warsztat). Praktyczne wnioski z badań nad uwagą.	2
T6	Świadomość. Świadomość a ja. Świadomość a przytomność. Po co w psychologii badania nad świadomością?	2
T7	Kontrola poznawcza. Samokontrola na poziomie behawioralnym (jako cecha) a funkcje wykonawcze. Rola samokontroli w życiu codziennym. Kontrola a inteligencja.	2
T8	Pamięć i uczenie się. Pamięć na co dzień. Rodzaje i zastosowanie mnemotechnik. Pamięć autobiograficzna.	4
T9	Rozumowanie i rozwiązywanie problemów. Rozwiązywanie problemów w praktyce: Wspomaganie rozwiązywania problemów.	2
T10	Sądy i decyzje. Czy jesteśmy racjonalni?, czyli teoria perspektywy w ekonomii.	2
T11	Język a poznanie. Wieloznaczność w komunikacji	2
T12	Poznanie a emocje. Rola emocji w podejmowaniu decyzji moralnych i społecznych.	2
T13	Poznanie społeczne. Domknięcie poznawcze.	2
Razem godz.		30

metody dydaktyczne:

- M_1. analiza paradygmatów eksperymentalnych
- M_2. prezentacja multimedialna
- M_3. dyskusja z udziałem studentów

sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

- W_1. Podczas zajęć sprawdzana jest obecność (dopuszczalne są 2 nieusprawiedliwione nieobecności).
- W_2. Każdy student powinien zreferować 2 omawiane na zajęciach tekstu lub zgodnie z ustaleniem z prowadzącym wygłosić inne referaty.
- W_3. Ćwiczenia kończą się zaliczeniem z oceną, której podstawą jest wynik kolokwium (test jednokrotnego wyboru). Może on zostać podwyższony o maksymalnie jeden pełny stopień na podstawie aktywności podczas zajęć.

Lektury:

- T. Maruszewski, *Psychologia poznania*, nowe poszerzone wydanie, GWP, Gdańsk 2011.

- P. Jaśkowski, *Neuronauka poznawcza*, Wizja Press & IT 2009.
- E. Nęcka, J. Orzechowski, B. Szymura, *Psychologia poznawcza*, Academica SWPS – PWN, Warszawa 2008 lub nowsze.

Literatura uzupełniająca:

- Lektury proponowane będą z tygodniowym wyprzedzeniem. Obejmować będą one zarówno wybrane rozdziały podręczników, prace klasyczne dla psychologii poznawczej oraz praktyczne aplikacje tej dyscypliny.